

ASTUDIAETH ACHOS

LUKE PROSSER

Y PROSIECT HYD YN HYN

Adeiladu cadwyni cyflenwi bwyd a diod cynaliadwy ar gyfer canolbwyt bwyd ledled Cymru sy'n arwain y gwerth lleol i'r eithaf.

Mae fy mhrosiect yn edrych i ddatblygu model canolbwyt bwyd sy'n hyrwyddo'r defnydd o fwyd a diod lleol yng Nghymru. Mae'r prosiect yn archwilio ystod o sectorau gan gynnwys caffael bwyd cyhoeddus a phreifat, dewisiadau bwyd defnyddwyr unigol a ffactorau sy'n effeithio ar gyflenwad yn y rhanbarth.

Am ystod eang o resymau bu angen enfawr i fynd i'r afael â diogelwch bwyd ein gwlad ers nifer o flynyddoedd. Amlygwyd hyn ymhellach yn ystod y misoedd diwethaf ar ôl y cyhoeddusrwydd y mae prinder bwyd wedi'i dderbyn yn sgil y pandemig COVID-19. Mae ein system fwyd gyfredol yn gweld ffermwyr yn cael eu tan-dalu

CYDWEITHIO Â DIWYDIANT

Fy mhartner cwmni yw Menter Môn, cwmni dielw wedi'i leoli yng Ngogledd Cymru, sy'n gweithio ar ystod o faterion sy'n wynebu poblogaeth wledig Gogledd Cymru. Yn fwy penodol, rydw i'n gweithio gyda nhw ar beilot a ariennir gan Lywodraeth Cymru o'r enw Môn Larder, gyda'r nod o hyrwyddo'r defnydd o fwyd a diod lleol yn y rhanbarth. Mae cael Menter Môn fel partner cwmni yn dod ag ystod o fuddion i'r prosiect, ond yn fwyaf arwyddocaol maent yn dod â chyfoeth o gysylltiadau diwydiant sy'n amhrisiadwy i'r prosiect hwn a sydd â'r potensial i fod yn gymharol sensitif yn fasnachol. Mae gweithio'n agos gyda pheilot Môn Larder hefyd yn darparu menter weithredol i'r prosiect weithredu a phrofi canfyddiadau o'n hymchwil yn uniongyrchol.

gyda'u cynnyrch yn cael ei dandorri gan fewnforion rhatach sydd yn aml o ansawdd is, milltiroedd bwyd enfawr a'r effaith hynny wedi'i gofnodi, ac system sy'n agored iawn i'w darfu gan ffactorau allanol. Mae'r prosiect hwn yn archwilio sut y gallwn frwydro yn erbyn y materion hyn, sicrhau system decach, iachach a mwy cynaliadwy er budd yr holl ffactorau yng Nghymru.

Fel pawb, mae COVID-19 wedi taflu sbaner yn y gweithiau ond, unwaith y gallwn wneud, rwy'n edrych ymlaen at deithio i nifer o leoliadau ledled Ewrop i archwilio ystod o enghreifftiau o'r cyfandir o arferion gorau a fydd yn ffurfio'r sail ar gyfer cyfres o astudiaethau achos y bydd ein canfyddiadau yn seiliedig arnynt. Rwyf hefyd yn parhau i eistedd ar y grŵp llywio ar gyfer Môn Larder, sydd wedi ymgynnull yn ystod COVID-19 i ddatblygu cynllun dosbarthu bwyd ar gyfer Gogledd Cymru, felly byddaf yn parhau i gyfrannu at hyn a darparu cefnogaeth ymchwil i'w proses. Yn ddiweddar, rwyf hefyd wedi cael papur wedi'i gyhoeddi mewn rhifyn arbennig o Systemau Amaethyddol yn tynnu sylw at y ffyrdd y mae cynhyrchwyr bwyd Cymru wedi ymateb i'r pandemig.

(Chwith) Luke yn un o'r amryw o gynhadleddau y mae wedi mynychu yn ystod ei brosiect.

UCHAFBWYNTIAU LUKE

Rwyf wedi bod yn ddigon ffodus i fynychu sawl cynhadledd yn ystod fy mhrosiect KESS 2 hyd yn hyn, yn fwyaf arbennig rwyf wedi cyflwyno yng Nghynhadledd Flynyddol y Gymdeithas Ddaearyddol Frenhinol yn Llundain. Gwahoddodd fy mhartner cwmni hefyd i gyflwyno fy ngwaith cynnar mewn arddangosfa a gynhaliwyd ganddynt ar gyfer arbenigwyr caffael cyhoeddus yn y rhanbarth, a oedd yn brofiad gwych i gyflwyno fy ngwaith i gynulleidfa anacademaidd. Cafodd y digwyddiad hwn lefel dda o sylw yn y wasg hefyd a oedd yn braf ei weld.

Uchafbwynt mwyaf fy nghyfranogiad KESS 2 hyd yma fodd bynnag oedd y gweithdy bore a hwyluswyd gennym ar ran Menter Môn yn Sioe Amaethyddol Môn. Fe wnaethom gynnal ein 'Hwb Brecwast Busnes' ar gyfer oddeutu 40 o arweinwyr busnes lleol ym mhabell Menter Môn gyda sgysiau gan westeion gwahoddedig, cyfle i rwydweithio a brecwast wedi'i arlwygo. Roedd hwn hefyd yn gyfle gwych i mi rannu'r gwaith y mae ein prosiect yn ei wneud a sut y gallai busnesau lleol gymryd rhan wrth symud ymlaen.

CYHOEDDIADAU

"Collaboration for innovative routes to market: COVID-19 and the food system"

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308521X20308994?via%3Dihub>

Mae Ysgoloriaethau Sgiliau Economi Gwybodaeth (KESS 2) Dwyrain yn fenter sgiliau lefel uwch ledled Cymru a arweinir gan Brifysgol Bangor ar ran y sector AU yng Nghymru. Mae'n cael ei ariannu'n rhannol gan raglen gydgyfeirio Cronfa Gymdeithasol Ewropeaidd (ESF) a Llywodraeth Cymru ar gyfer Dwyrain Cymru. I gael rhagor o wybodaeth am sut y gallai eich sefydliad elwa o gymryd rhan yn KESS 2 Dwyrain, cysylltwch â thîm Canolog KESS 2 ym Mangor: kess2@bangor.ac.uk

